

HROMATSKA MODULACIJA

Sredstva hromatske modulacije su alterovani akordi. Najčešće su to alterovani akordi dijatonskog tipa, ali mogu biti i alterovani akordi hromatskog tipa.

Hromatska modulacija može se izvoditi na dva načina:

- 1) **uz pomoć zajedničkog akorda**, koji je zajednički i za polazni i za ciljni tonalitet, ali je bar u jednom od ta dva tonaliteta to alterovani akord. Ovaj način se ređe upotrebljava i vrlo je sličan dijatonskoj modulaciji.
- 2) **bez postojanja zajedničkog akorda** – na izabranom akordu, uz pomoć jedne ili više alteracija, vrši se promena sklopa akorda, tako da od jednog akorda dobijemo sasvim nov akord. Menjajući svoj sklop, akord menja i svoju funkciju. Ovde nema potpisivanja pri promeni tonaliteta. Ovaj način se mnogo češće javlja.

PROMENA SKLOPA DIJATONSKIH TROZVUKA

Ukoliko se molskom trozvuku povisi terca, dobija se **durski trozvuk**, koji obično u ciljnom tonalitetu dobija **D funkciju**. Ta povišena terca obično u ciljnom tonalitetu dobija ulogu vođice. Da bi se novonastalom durskom trozvuku ciljnog tonaliteta pojačala D funkcija, obično mu se odaje mala septima. Novonastali mali durski septakord najčešće je V stupanj ciljnog tonaliteta, mada može biti shvaćen i kao DD ili bilo koja druga VD.

Snizanjem terce durskog trozvuka dobija se **molški trozvuk**, koji u ciljnom tonalitetu najčešće dobija **S funkciju**. Da bi se ta novonastala S ciljnog tonaliteta pojačala, obično se ovom molskom kvintakordu odaje velika seksta, tako da se „na način dodate sekste“ molški IV_3^5 pretvara u II_3^6 ciljnog tonaliteta.

Umanjeni trozvuk može se dobiti tako što se durskom trozvuku povisi osnovni ton ili se snize terca i kvinta, ili tako što se molskom trozvuku snizi kvinta ili se povisi osnovni ton i terca (što je najređi slučaj). Ako je umanjeni trozvuk nastao snizanjem tonova, on obično dobija u ciljnom tonalitetu **S funkciju**. Obično postaje II stupanj u harmonskom molu ili molduru. Ukoliko je umanjeni trozvuk nastao povišenjem tonova, on u ciljnom tonalitetu dobija **D funkciju**. Obično postaje VII stupanj u harmonskom ili melodijskom molu ili u duru.

Prekomerni trozvuk se može dobiti povišenjem kvinte u durskom trozvuku ili povišenjem terce i kvinte u molskom trozvuku. On se u ciljnom tonalitetu obično nalazi na III stupnju u harmonskom ili melodijskom molu, na bVI u molduru ili na V sa #II (*prekomerna D*) u duru.

PROMENA SKLOPA DIJATONSKIH ČETVOROZVUKA

Teorijski je moguće bilo koji dijatonski četvorozvuk pretvoriti u bilo koji drugi dijatonski četvorozvuk. U praksi je najvažnije u ciljnom tonalitetu dobiti ili mali durski ili poluumanjeni ili umanjeni četvorozvuk.

Ukoliko nakon alterovanja u ciljnom tonalitetu nastane **mali durski septakord**, on će u ciljnom tonalitetu postati ili V stupanj, tj. D ili DD ili neka, bilo koja druga VD.

Ukoliko nakon alterovanja u ciljnom tonalitetu nastane **poluumanjeni septakord**, on će obično postati II stupanj u molu ili molduru ili VII stupanj u duru ili čak ĐĐ.

Ukoliko nakon alterovanja u ciljnom tonalitetu nastane **umanjeni septakord**, on će postati VII stupanj ciljnog tonaliteta, a može biti i ĐĐ ili VĐ.